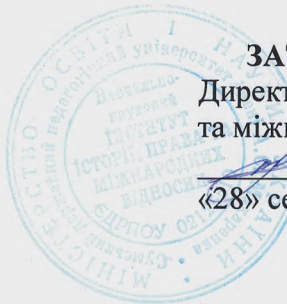
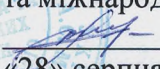

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту історії, права
та міжнародних відносин
 Олександр ЖУКОВ
«28» серпня 2025 р.

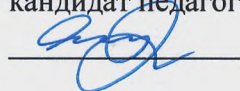
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Галузь знань С Соціальні науки, журналістика,
інформатика та міжнародні відносини
Спеціальність С3 Міжнародні відносини
Освітньо-професійна програма Міжнародні відносини**

**Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мова навчання українська**

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права та
міжнародних відносин
«28» серпня 2025 р.

Голова Світлана МОЦАК,
кандидат педагогічних наук, доцент

Суми – 2025

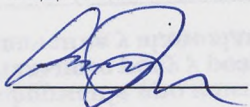
Розробник:

Крупеня І.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Моцак С.І., к. пед. н., доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов’язкова
		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
1-й		
Лекції		
24 год.		
Практичні, семінарські		
16 год.		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
48 год.		
Консультації:		
2 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин - 90		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ до міжнародних відносин» покликаний допомогти майбутньому фахівцю – бакалавру у зазначеній галузі засвоїти її основний категоріально-понятійний апарат, співвідношення зовнішньої політики, світової політики та міжнародного права, знати головні етапи становлення української дипломатії та її сучасний стан, проблеми міжнародного становища України, зокрема у сфері безпеки, особливості війни і миру, європейської та євроатлантичної інтеграції, форми, методи, принципи сучасної дипломатичної роботи. Вивчення цього курсу безпосередньо вплине на формування світогляду фахівця – міжнародника, надасть йому змогу самостійно критично оцінювати події міжнародного життя.

Навчальна дисципліна «Вступ до міжнародних відносин» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК 4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК 5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК 7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК 9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК 10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК 14. Здатність розуміти закономірності розвитку та самостійно аналізувати ситуацію в країнах і регіонах світу на основі інформації політичного, історичного, економічного, культурного, правового характеру із застосуванням міждисциплінарних та наукових методів досліджень міжнародних відносин.

СК 15. Здатність здійснювати фахову діяльність з дотримання етично-протокольних норм та врахуванням етнокультурних особливостей національної дипломатії країн світу.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- *практична мета:* формування студентів певного обсягу знань про політичні, економічні, соціальні процеси у світі, місце у ньому України, взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики, виробленні навичок аналізу історичних явищ та виявлення їх причинно-наслідкових зв'язків, самостійного узагальнення інформації, вмінь застосовувати набуті знання у повсякденній діяльності, орієнтації у суспільно-політичному житті країни;

- *когнітивно-освітня мета:* формування цілісного уявлення про основні етапи розвитку міжнародних відносин як науки та ознайомлення з понятійно-категоріальним апаратом;

- *професійна мета*: формування знань про систему міжнародних відносин, середовище системи міжнародних відносин, учасників міжнародних відносин, їх цілі, засоби і стратегії;

- *виховна мета*: формування патріотичної свідомості, ознайомлення з поняттями національні інтереси держави, правові та моральні принципи регулювання міжнародних відносин.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ до міжнародних відносин» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми циклу професійної підготовки. Освоєнню «Вступ до міжнародних відносин» не передувало опанування інших навчальних дисциплін. Навчальна дисципліна «Вступ до міжнародних відносин» освоюється студентами паралельно з такими навчальними курсами, як «Історія світової дипломатії», «Політична географія світу», «Історія та культура України», «Українська діаспора в міжнародних відносинах». Опанування навчальної дисципліни «Історія світової дипломатії» створює умови для успішного вивчення навчальних курсів: «Історія української дипломатії», «Дипломатія іноземних держав», «Сучасні міжнародні відносини та світова політика», «Зовнішня політика та дипломатія сучасної України», а також написання курсової роботи з дипломатії іноземних держав.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН 02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

ПРН 03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

ПРН 08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

ПРН 17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Поточний контроль																ІНДЗ	Разом	Загальна сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	9	75	100
Поточний контроль																		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
Контроль самостійної роботи																		
2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1		25	

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання здобувачами вищої освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального матеріалу шляхом поточного та підсумкового контролю.

Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час відвідування лекцій, участі у семінарах та виконання інших видів роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **64 бали:** участь у семінарах – підготовка аналітичних звітів та доповідей і пред'явлення результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань.

- **9 балів:** підготовка індивідуального творчого завдання (презентації, рейтингів керівників, історичної передвиборчої компанії, слоганів правління тощо).

- **25 балів:** опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка рефератів, есе тощо.

Разом – 100 балів.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені цією робочою програмою.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
6	Здобувач вищої освіти у повному обсязі опрацював матеріал (на належному рівні сформовані знання); упевнено оперує набутими знаннями; аналізує їх, робить власні висновки, здатен відповісти на питання, яке вимагає критичного мислення.
5	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом (на достатньому рівні сформовані знання та вміння); аналізує його, робить відповідні висновки, уміє логічно висловити своє ставлення до отриманої інформації. Може відповісти на додаткове питання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом (на достатньому рівні сформовані знання), може дати відповідь на додаткове питання у межах вивченої теми. Однак, не може навести приклад при розкритті змісту певного поняття
3	Здобувач вищої освіти не засвоїв всього програмового матеріалу, допускає незначні помилки, відповідає невпевнено, не завжди адекватно використовує терміни та поняття.
2	Здобувач вищої освіти не засвоїв значної частини програмового матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє поняттєвим апаратом
0	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не відповідає на питання, що винесені на розгляд. Відсутність на занятті.

4.2 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, в яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
C	
D	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
E	Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
F	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі тестові завдання.
FX	Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого, невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, доходити узагальнень, висновків

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Вступ до міжнародних відносин» можуть бути:

- усне опитування. Здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;
- тестові завдання. Тести – це спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь;
- контроль самостійної роботи;
- залік.

Засоби діагностики результатів навчання мають на меті критичне мислення, комплексне розв'язання проблем, оригінальність, креативність, міркування та створення ідей, комунікативні навички та навички самоорганізації, уміння працювати з інформацією. Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Характеристика спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» галузь знань 29 «Міжнародні відносини».
2. Поняття «дипломатія», «міжнародні відносини», «зовнішня політика».
3. Історія підготовки фахівців з міжнародних відносин в Україні.
4. Становлення української дипломатії та міжнародне визнання незалежної України 1999–2001 роки.
5. Зовнішня політика незалежної України: характеристика основних етапів.
6. Права та обов'язки дипломата (згідно з Віденською конвенцією та Законом України про дипломатичну службу).
7. Світова політика як система відносин між державами та групами держав.
8. Сила у міжнародних відносинах та її трансформація: «тверда», «м'яка», «розумна» (формулювання та приклади).
9. Сучасні зміни у використанні військової сили для досягнення зовнішньополітичних цілей.
10. Гібридна війна РФ проти України.
11. Міжнародні відносини та міжнародне право в сучасному світі.
12. Ядерне роззброєння України. Оцінки змісту та значення Будапештського меморандуму 1994 року.
13. Євроатлантичний вектор зовнішньополітичної орієнтації України.
14. Міжнародні санкції проти держави – порушники засад міжнародного права (на прикладі РФ).
15. Роль міжнародних організацій у світовій політиці. ООН: функції Генеральної Асамблеї та Ради безпеки.
16. ООН та українська дипломатія у боротьбі за мир та міжнародну безпеку в умовах російсько-української війни.
17. Угода про асоціацію Україна–ЄС: прийняття, стан виконання, перспективи.
18. Євроатлантична інтеграція України: історія та сучасність
19. Проблеми сучасних українсько-угорських відносин.
20. Українсько-польські відносини: стан та проблемні питання.
21. Актуальний та потенційний вплив пандемії Ковід–19 на міжнародні відносини.
22. «Холодна війна» – причини, перебіг, підсумки.
23. Нові та традиційні загрози міжнародній безпеці.
24. Відносини України з країнами Балтії під час російської агресії.
25. Стан та перспективи політики США щодо України.

26. Роль Верховної Ради у формування зовнішньої політики України.
27. Функції президента України у реалізації зовнішньої політики.
28. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну: міжнародний контекст.
29. Глобальний саміт миру: висновки, результати, рішення для відновлення України.
30. Глобальні проблеми сучасного світу та міжнародне співробітництво.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Вступ до міжнародних відносин» складається з трьох розділів, які в цілому висвітлюють найактуальніші проблеми міжнародних відносин.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

1-й розділ

Тема 1. Міжнародні відносини як напрям вищої освіти: загальні поняття

- 1.1. Категоріально-понятійний апарат міжнародних відносин.
- 1.2. Джерела до вивчення курсу: документи і література.
- 1.3. Співвідношення понять: зовнішня політика, світова політика, дипломатія.
- 1.4. Головні дійові особи міжнародної політики.

Тема 2. Дипломатія: історія та сучасність

- 2.1. Становлення дипломатії та її сутність.
- 2.2. Завдання та принципи дипломатії.
- 2.3. Дипломатична і консульська служба.

Тема 3. Зовнішня політика та міжнародне становище незалежної України: основні етапи

- 3.1. Перший етап – “романтичний” (1990–1994).
- 3.2. Другий етап – «досягнень та сподівань» (1994–1997).
- 3.3. Третій етап – «втоми та розчарування» (1998–2000).
- 3.4. Четвертий етап – загрози міжнародної ізоляції (2000–2004).
- 3.5. П’ятий етап – «втрачених можливостей» після Помаранчевої революції (2005–2009).
- 3.6. Шостий етап – підризу засад міжнародного становища України (2010–2013).
- 3.7. Сьомий – реалізації європейського вибору (2014–2021).

3.8. Восьмий – Україна під час повномасштабного вторгнення Росії

2-й розділ

Тема 4. Сила у сучасному світі

- 4.1. «Тверда», «м'яка», «розумна» сила.
- 4.2. Втрата війною якості «продовження політики іншими засобами».
- 4.3. Джерела сили (впливу) держави у глобалізованому світі.
- 4.4. Світовий порядок і національні інтереси.
- 4.5. ООН та українська дипломатія у боротьбі за мир та міжнародну безпеку в умовах російсько-української війни.

Тема 5. Міжнародна безпека

- 5.1. Нові та традиційні загрози міжнародній безпеці.
- 5.2. Геополітика та її складові.
- 5.3. Ядерна зброя та ядерне стримування.
- 5.4. Ядерне роззброєння і Будапештський меморандум: ціна для України.

Тема 6. Міжнародне право – основні принципи

- 6.1. Незастосування сили або погрози силою.
- 6.2. Територіальна цілісність країни, непорушність кордонів держави.
- 6.3. Рівноправність та самовизначення народів, суверенна рівність держав, невтручання у внутрішні справи.
- 6.4. Мирне розв'язання спорів, доброзичесне виконання міжнародних зобов'язань, співробітництво.
- 6.5. Повага до основних прав і свобод людини, недопущення геноциду.

3-й розділ

Тема 7. Європейська інтеграція: етапи, структура ЄС, цілі і програми

- 7.1. Основні ідеї і принципи створення ЄС .
- 7.2. Етапи еволюції ЄС.
- 7.3. Функції і програми ЄС.
- 7.4. ЄС та російсько-українська війна. Еволюція політики ЄС щодо війни росії проти України.

Тема 8. Європейський вибір України

- 8.1. Взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики.
- 8.2. Інституційні перетворення в Україні.
- 8.3. Угода про асоціацію України з ЄС: переваги та виклики.
- 8.4. Ініціатива ЄС «Східне партнерство»: історія, здобутки та перспективи.
- 8.5. Україна – кандидат в ЄС.

Тема 9. Євроатлантичний вектор зовнішньополітичної орієнтації

України: етапи втілення

- 9.1. Перший етап «Незобов'язуючі сторони – НАТО й Україну – зв'язки» - від проголошення незалежності до рішень української влади про євроатлантичну інтеграцію (1991–2003).
- 9.2 Другий етап «Прагнення Україною членства в НАТО без достатніх підстав» (2004–2009).
- 9.3 Третій етап "Києву не потрібно членство в НАТО, але чому б при цьому не співробітничати?" 2010–2013
- 9.4 Четвертий етап «Російсько-українська війна – це не війна НАТО», (2014-2021).
- 9.5 П'ятий етап 2022 – тільки вступ до НАТО надасть гарантії міжнародної безпеки Україні.

Тема 10. Проблемні питання сучасних міжнародних відносин

- 10.1. Критичний аналіз подій міжнародного життя. Рівні стратегічного мислення.
- 10.2. Основні конфлікти та способи їхнього розв'язання.
- 10.3. Глобальні проблеми сучасного світу та міжнародне співробітництво.
- 10.4. Криза ОБСЄ і нові обрії європейської системи безпеки.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Всього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лаборат.	Конс.	Самост. робота
Розділ 1.						
Тема 1.1. Міжнародні відносини як напрям вищої освіти: загальні поняття	9	2	2			5
Тема 1.2. Дипломатія: історія та сучасність	9	2	2			5
Тема 1.3. Зовнішня політика та міжнародне становище незалежної України: основні етапи	11	4	2			5
Розділ 2.						
Тема 2.1. Сила у сучасному світі	9	2	2			5
Тема 2.2. Міжнародна безпека	9	2	2			5
Тема 2.3. Міжнародне право – основні принципи	9	4	2			3
Розділ 3.						
Тема 3.1. Європейська інтеграція: етапи, структура ЄС, цілі і програми	9	2	2			5
Тема 3.2. Європейський вибір України	7	2				5
Тема 3.3. Євроатлантичний вектор зовнішньополітичної орієнтації України: етапи втілення	7	2				5
Тема 3.4. Проблемні питання сучасних міжнародних відносин	9	2	2			5
	2				2	
Усього годин за рік	90	24	16		2	48

7.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Міжнародні відносини як напрям вищої освіти: загальні поняття	2
2	Дипломатія: історія та сучасність	2
3	Зовнішня політика та міжнародне становище незалежної України : основні етапи	2
4	Сила у сучасному світі	2
5	Міжнародна безпека	2
6	Міжнародне право - основні принципи	2
7	Європейська інтеграція: етапи, структура ЄС, цілі і програми	2
8	Проблемні питання сучасних міжнародних відносин	2
Разом		16 год.

8. Рекомендовані джерела інформації

Наведені далі нормативно-правові, літературні та інші рекомендовані джерела до навчальної дисципліни «Міжнародне право» систематизовані та структуровані наступним чином:

- Нормативно-правові та інші акти:
- Літературні джерела:

Нормативно-правові та інші акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048 (дата звернення: 02.09.2024).
2. Віденська Конвенція про консульські зносини 1963 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text (дата звернення: 02.09.2024).
3. Віденська Конвенція про спеціальні місії 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092#Text (дата звернення: 02.09.2024).
4. Декларація про принципи міжнародного права 1970 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/intlaw_principles.shtml (дата звернення: 02.09.2024).
5. Закон України «Про дипломатичну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19> (дата звернення: 02.09.2024).
6. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 02.09.2024).
7. Статут ООН. URL: http://un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення: 02.09.2024).

8. Стратегія національної безпеки України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення: 02.09.2024).

9. Указ Президента України від 30 травня 1995 р. № 397 “Про підготовку спеціалістів для роботи у сфері міжнародних відносин” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/397/95#Text> (дата звернення: 02.09.2024).

10. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС від 14 червня 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012#Text (дата звернення: 02.09.2024).

11. Хартія про особливе партнерство між Україною і Організацією Північно-Атлантичного Договору від 9 липня 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text (дата звернення: 02.09.2024).

Літературні джерела:

12. Борисова О.В. Зовнішня політика України: історія і сучасність. К.: Кондор, 2017. 344 с.

13. Віднянський С. В., Мартинов А. Ю. Війна Росії проти України та міжнародне співтовариство. Київ : Парлам. вид-во, 2023. 336 с.

14. Ветринський І., Потехін О. Скромна привабливість російської «м'якої» сили у часи «гібридної » війни. Агора 2017. Вип. 18. С.126–130.

15. Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини"». Навч. посіб. / Л. О. Дорош, Ю. Я. Тишкун, Я. Б. Турчин ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 176 с.

16. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

17. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. К.: Либідь, 2004. 248 с.

18. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. К.: Либідь, 2001. 254 с.

19. Дорош Л.О., Тишкун Ю.Я., Турчин Я.Б. Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини»: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 176 с.

20. Зленко А.М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін. Київ: Фоліо, 2003. 724 с.

21. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Харків: Фоліо, 2021. 591 с.

22. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги, 2019. 335 с.
23. Копійка В.В., Дорошко М.С., Головченко В.І. Україна в міжнародних інтеграційних процесах: монографія. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2015. 575 с.
24. Копійка В.В., Дорошко М.С., Кондратенко О.Ю. Асоціація як новий формат відносин України з Європейським Союзом: політичний, правовий, економічний та інформаційний аспекти: монографія. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2018. 389 с.
25. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Київ: Видавництво: Віват, 2020. 256 с.
26. Крупеня І.М. Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. К.: Вид-во КиМУ, 2019. 285 с.
27. Крупеня І.М. Будапештський меморандум 1994: тест для верховенства права. «Гілея: науковий вісник». Вип.141 (№2). Ч. 3. Політичні науки. 2019. С. 39-42.
28. Крупеня І.М. Дорога до миру: стратегії, угоди, формати, сценарії та формула миру Зеленського із 10 пунктів. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право*. Випуск 1(57). 2023. С. 34–42.
29. Крупеня І.М. Ідеологія рашизму як політичний феномен режиму путіна. *Політологічний вісник : збірник наукових праць / голов. ред. В.Ф. Цвих; Київський національний університет імені Тараса Шевченка*. Випуск 90. 2023. С. 132–144.
30. Krupenya I. The Ukrainian crisis: a Test for the Rule of Law / I. Krupenya. Social and legal aspects of the development of civil society institutions: collective monograph. Part I. Warsaw: BMT Erida Sp.z o.o., 2019. С. 19–32.
31. Krupenya I.M. Putin's war against Ukraine from the hybrid aggression to full-scale war and its consequences. Development trends in social science in the era of digitalization: Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. С. 136–155.
32. Krupenya I.M. State terrorism – definitions and manifestations in the context of the russian-ukrainian war. *Actual problems of international relations*. Issue 158. Vol. 1. 2024. P. 52–58.
33. Scopus Braichevska O., Sliusarenkoa I., Krupenya I., Horobets I. Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). *European Politics and Society*. 2024. Volume 25, Issue 2. pages 1-17.
34. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

35. Магда Є. Гібридна агресія Росії: уроки для Європи. Київ: КАЛАМАР, 2017. 268 с.
36. Мала енциклопедія міжнародної безпеки. Автори-упорядники О.Потехін, І.Тодоров. К.: Вид-во Європейського університету, 2012. 368 с.
37. Мальський М. З., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручн. К.: Знання, 2007. 463 с.
38. Манжола В.А. Міжнародні відносини та світова політика: підручник. Київ: Знання, 2014. 662 с.
39. Міжнародні санкції як інструмент стримування російської агресії проти України : аналіт. доп. / [А. Бобровицький, Н. Гавриленко, А. Гончарук, І. Ус, Г. Широкий, Р. Юлдашев] ; за заг. ред. М. Паламарчука. Київ : НІСД, 2023. 76 с.
40. Режим Путіна: перезавантаження-2018 / М.М. Розумний (заг. ред.), Я.В. Бережний, І.В. Валюшко, Р.В. Вла сенко, Д.М. Горелов, В.С. Караваєв, А.В. Лепіхов, І.А. Павленко, В.О. Семененко, О.В. Снігир. Київ : НІСД, 2018. 480 с.
41. Російська війна проти України як тригер змін міжнародної безпеки: базові наративи : аналіт. доп. / [Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська]. Київ : НІСД, 2024. 49 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-01/analit_dop_narativi_17012024.pdf (дата звернення: 02.09.2024).
42. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. К.: НІСД, 2019. 560 с.
43. Перепелиця Г.М. Зовнішня політика України – 2015: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети. Київ: ВД «Стилос», 2016. 308 с.
44. Політичні проблеми міжнародної безпеки у сфері протидії розповсюдженню ядерної зброї. Монографія за редакцією Кудряченка А.І., Потехіна О.В. Київ: ІВІ НАНУ, 2019. 235 с.
45. Потехін О. Війна як продовження зовнішньої політики: апологетика і критика поглядів Карла фон Клаузевіца. *Зовнішні справи*. 2017. №8. С. 25-27.
46. Потехін О. Геополітика і стабільність. *Зовнішні справи*. 2017. №1. С.16-20.
47. Потехін О. НАТО без України. *Зовнішні справи*. 2016. №11. С. 8-13.
48. Потехін О. Ялтинсько-потсдамська система, «холодна війна» та спроба її реінкарнації. «Ялтинська конференція «Великої трійки» 1945 р. і еволюція міжнародних відносин у ХХ-ХХІ ст.»: збірник наукових праць. Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України». 2016. С. 77-91.

49. Потехін О., Тодоров І. Зовнішня політика та міжнародне становище України за часів Президента Петра Порошенка очима експертів. *Зовнішні справи*. 2019. № 2-3, 4-5. С. 12-18.

50. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914–2014 років: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2014. 243 с.

51. Регіональна політика Європейського Союзу : підручник. за ред. Віктора Чужикова. Київ: КНЕУ, 2016. 495 с.

52. Регіональні підсистеми міжнародних відносин : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Відп. ред. проф. О. П. Іваницька. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 444 с.

53. Требін М.П., Герасіна Л.М., Погрібна В.Л. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. Харків: Право, 2016. 540 с.

54. Тодоров І.Я. Євроатлантична інтеграція України. Історія та сучасність: навчальний посібник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2022. 376 с.

55. Турчин Я.Б., Демчишак Р.Б., Матлай Л.С. Історія міжнародних відносин (1914–2015): навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 140 с.

56. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: монографія. Київ: «LAT&K», 2016. 294 с.

57. Український дипломатичний словник / за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. К.: Знання, 2010. 495 с.

58. The USA, NATO and threats to current World Order. By Oleksandr Potiekhin In Ukrainian. *UA Foreign Affairs*. 2017. № 11. P.5–9.

59. Шергін С., Космина В. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети України: монографія. Київ: Дипломатична академія України при МЗС України, 2017. 412 с.

60. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. 2-е видання, виправ. і доповн. За наукк. Ред. В.А. Гошовської. Київ : «Центр учбової літератури». 2019. 256 с.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <https://mfa.gov.ua/>
4. <http://www.kmu.gov.ua/>
5. <http://www.me.gov.ua/>
6. <https://minjust.gov.ua/>
7. <http://sshdir.org.ua/>
8. <https://www.un.org/>
9. https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk

10. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/
11. <https://www.icc-cpi.int/>
12. <https://www.icj-cij.org/>
13. <https://www.nato.int/>
14. <https://www.osce.org/>
15. <https://library.law.yale.edu/>
16. <https://www.icty.org/>
17. <https://gdip.com.ua/>
18. <http://ials.sas.ac.uk/library/library.asp>
19. <http://ypport.inf.ua/sravnitelnoe-pravovedenie-osnovnyie-pravovyyie.html>.
20. <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>